

Technische analyse

AEX: neerwaartse trend intact

Ondanks de huidige, krachtige herstelbeweging is er nog niets veranderd in het negatieve technische beeld van de AEX voor de langere termijn.

Tijdens de oktoberterugval werden belangrijke steunpunten getest, maar werden ook in meerdere indices grote topformaties geactiveerd. Verder zijn inmiddels bijna alle langere stijgende bodemlijnen structureel gebroken.

Herstelbeweging bijna ten einde?

In mijn vorige analyse gaf ik aan dat krachtige herstelbewegingen normaal zijn en dat de kans op een dergelijke beweging reëel was in de AEX, na de test van mijn eerste koersdoel van 710. Hier ligt de meervoudige bodem van o.a. maart dit jaar. Ook naderde de AEX de onderkant van het dalende korte-termijntrendkanaal. De eerste weerstand lag bij 731. Na enige aarzeling brak hij hier vorige week met een opwaartse gap boven. Daarboven liggen nog weerstanden bij de top van 745, het 200-daags van 751 en de top bij 754,75.

Groot complex hoofd-schoudertoppatroon

Kijkend naar het geheel sinds januari, zien we nog steeds de contouren van een zeer groot hoofd-schoudertoppatroon met de neklijn bij 710 en een koersdoel bij 630. Daarbij is de AEX de laatste maanden bezig met de vorming van meerdere kleine rechterschouders (complex toppatroon). Pas boven de 754,75 treedt een eerste verbetering op in het beeld.

Volgende top gezet zodra recente gap wordt gesloten

Ik acht de kans reëel dat op zeer korte termijn een volgende top wordt gevormd, waarna de neerwaartse weg weer wordt ingeslagen richting de 710 en lager. Daaronder liggen de volgende richtpunten bij 690 en 655. De kans op een top onder de 745 blijft kansrijk, vooral zodra de gap tussen de 725,30 en 728,20 wordt gesloten. We moeten dan ook alert blijven op de vorming van candlestick-toppatronen.

Complexe hoofd-schouderpatronen bestaan vaak uit meerdere rechterschouders doordat de neklijn een krachtige steun blijkt te zijn, zoals de 710 in de AEX. Hierdoor ontstaan meerdere herstelbewegingen vanaf deze steun. Zodra de neklijn wordt gebroken, zien we vaak een krachtig neerwaarts vervolg.

Een opwaartse gap is een 'gat' in de grafiek waarbij de bodem van de 2^e dag hoger ligt dan top van de 1^e dag.

Bas Heijink werkt sinds 1998 bij ING en is sinds 2008 Technisch Analist bij het Investment Office. Bas studeerde Beleidsgerichte Financiële Economie aan de Radboud Universiteit in Nijmegen. In 2014 ontving hij een 'Gouden Stier' als winnaar van de publieksprijs 'Beste beleggingsexpert' van beleggingssite Belegger.nl. In 2016 en 2017 ontving hij opnieuw Gouden Stieren: als winnaar van de publieksprijs Beste technisch analist.

Visie technische analyse:

trend	steunniveaus	weerstandniveaus
Short	731,50 / 728,20 / 725,30	739,50 / 745 / 747

Grafiek AEX-index op dagbasis, slotkoers 6 november

Bron: Reuters Metastock XVIII, 7 november 2023. Zie ook onze [uitleg van technische begrippen](#)

Risicobarometer ING Investment Office

Signaal	=	
Macro-economie	=	Groei wereldeconomie zwakt af, maar recessie lijkt voorlopig onwaarschijnlijk
Liquiditeit / rente	=	Centrale banken zijn klaar met renteverhogingen, financiële condities nog relatief ruim
Waardering	=	Waardering aandelen rond langjarig gemiddelde, obligatierentes op aantrekkelijke niveaus
Sentiment ¹	+	Veel sentimentindicatoren zijn de afgelopen weken verslechterd
Technische analyse ²	-	In veel indices is het technische beeld verzwakt
Deze tabel wordt maandelijks geüpdatet. Laatste wijziging: 25 oktober 2023		

¹ Contra-indicator, zeer negatief sentiment kan beoordeeld worden als positief.

² Technische analyse (TA) is een manier om de koersontwikkeling op financiële markten te voorspellen en is één van de signalen die onze risicobarometer stuurt. Alle signalen (waaronder het TA-sigitaal) worden onafhankelijk van elkaar bepaald en opgeteld tot één (totaal) risicosigitaal. Dit sigitaal is bepalend voor onze tactische assetallocatie.

Disclaimer

Deze beleggingsaanbeveling is opgesteld door Bas Heijink, technisch analist en is uitgebracht door het ING Investment Office, onderdeel van ING Bank N.V. op 7 november 2023 om 08:15 uur. Voor het opstellen van deze beleggingsaanbeveling is gebruik gemaakt van de volgende wezenlijke informatiebronnen: Credit Suisse, BofA Securities, Goldman Sachs, Bloomberg, CreditSights, UBS, Standard & Poor's, Moody's, Fitch, ING FM, Citi, J.P. Morgan, Thomson Reuters Datastream, Sustainalytics of Reuters Metastock. Deze beleggingsaanbeveling is gebaseerd op de volgende waarderingsgrondslagen, methoden en aannames: koerswinstverhouding, koersboekwaardeverhouding of net asset value (NAV). Voor deze beleggingsaanbeveling zijn geen beschermde modellen gebruikt. Een beschrijving van het ING-beleid ten aanzien van informatiebarrières en belangenverstrengeling kunt u [hier](#) vinden. Tenzij anders vermeld, zal ING Bank N.V. de beleggingsaanbeveling niet actualiseren. Ontwikkelingen die zich na het opstellen van deze beleggingsaanbeveling hebben voorgedaan, kunnen van invloed zijn op de juistheid van de aannames waarop deze beleggingsaanbeveling is gebaseerd. Beleggingsaanbevelingen worden over het algemeen 2 tot 4 keer per jaar herzien. Deze beleggingsaanbeveling behelst geen individueel beleggingsadvies maar slechts een algemene aanbeveling waarop beleggers hun beleggingsbeslissingen mede kunnen baseren en vormt geen uitnodiging tot het aangaan van welke overeenkomst of verbintenis dan ook. Deze beleggingsaanbeveling is gebaseerd op aannames en vormt geen garantie voor een bepaalde ontwikkeling of resultaat. Aan deze beleggingsaanbeveling kunnen geen rechten worden ontleend. Beslissingen op basis van deze beleggingsaanbeveling zijn voor uw eigen rekening en risico. Noch ING Bank N.V. noch ING Groep N.V. noch enige andere rechtspersoon die tot de ING Groep behoort, aanvaardt aansprakelijkheid voor enige schade in welke mate dan ook die voortvloeit uit het gebruik van bovenstaande beleggingsaanbeveling of de daarin opgenomen informatie. Beleggen brengt risico's en kosten met zich mee. U kunt uw inleg of een deel ervan verliezen. De waarde van uw belegging kan fluctueren. In het verleden behaalde resultaten bieden geen garantie voor de toekomst. ING Bank N.V. is niet geregistreerd als broker-dealer en investment adviser zoals bedoeld in de Amerikaanse Securities Exchange Act van 1934, respectievelijk de Amerikaanse Investment Advisers Act van 1940, zoals van tijd tot tijd gewijzigd, en evenmin in de zin van andere toepasselijke wet- en regelgeving van de afzonderlijke staten van de Verenigde Staten van Amerika (hierna tezamen: 'Amerikaanse beleggingswetgeving'). Deze beleggingsaanbeveling is niet gericht tot en niet bestemd voor 'U.S. Persons' in de zin van de Amerikaanse beleggingswetgeving. Kopieën hiervan mogen niet worden verzonden of worden meegebracht naar de Verenigde Staten van Amerika of worden verstrekt aan U.S. Persons. ING Bank N.V. is statutair gevestigd te Amsterdam, handelsregister nr. 33031431 Amsterdam en staat onder toezicht van Autoriteit Financiële Markten AFM. ING Bank N.V. is onderdeel van ING Groep N.V. Alle rechten voorbehouden. Deze beleggingsaanbeveling mag niet worden verveelvoudigd, gekopieerd, gepubliceerd, opgeslagen, aangepast of gebruikt in welke vorm dan ook, online of offline, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van ING Bank N.V. ©2023 ING Bank N.V., Amsterdam.